

Vážené kolegyně, kolegové,

již nějakou dobu jsem vážně znepokojena diskusemi, které se vztahují ke vzdělávání sester v České republice. Přesněji od srpna 2014, kdy poprvé veřejně zazněly pochybnosti o vysokoškolském systému vzdělávání všeobecných sester. V roce 2015 se začalo hovořit o systému vzdělávání, který je označován jako 4 + 1 (zdravotnický asistent + 1 rok na VOŠZ) . Svůj nesouhlas s tímto modelem a s diskusemi o zbytečnosti vysokoškolského vzdělání sester vyjádřily v otevřených dopisech Česká asociace sester, Profesní odborová unie zdravotnických pracovníků i Asociace vysokoškolských vzdělavatelů nelékařských zdravotnických profesí v České republice (předsedovi vlády ČR, předsedovi Senátu, předsedovi Parlamentu ČR, ministrovi zdravotnictví a hlavní sestře ČR). Je s podivem, že tyto diskuse neustávají a ministr zdravotnictví ČR MUDr. Svatopluk Němeček, MBA, chce předložit vládě v březnu 2016 zákon o vzdělávání všeobecných sester s modelem 4+1, což znamená nedodržení direktiv Evropské unie v kvalifikační přípravě sester. Ministr na tiskové konferenci na dotaz ČTK uvedl, že *poté, co ministerstvo nenašlo shodu s organizacemi zdravotních sester, samo rozhodlo, jak upravit jejich vzdělávání, aby se co nejrychleji doplnily stavy v nemocnicích.*

Dovoluji si upozornit na opodstatněnost vysokoškolského vzdělávání sester vyplývá z příslušných direktiv Evropské unie a závazků České republiky k celosvětovému standardu kvalifikační přípravy na výkon povolání všeobecné sestry, jakožto "regulované" profese. Jedním z důvodů, proč bylo nastaveno vysokoškolské vzdělání, je požadavek na vyzrálост uchazeče na toto zodpovědné povolání, ale také na zvyšující se požadavky na sestru 21. století.

Jedním z argumentů je délka studia sester - mylně se uvádí 7 let! To není pravda, kvalifikační příprava všeobecné sestry v České republice trvá 3 roky, a to buď na VOŠZ nebo VŠ. Podmínkou přijetí na vysokou školu nebo na vyšší odbornou školu je maturitní zkouška na střední škole, nikoliv pouze na SZŠ. Veřejnosti se předkládají mýty. Jestliže se zdravotnický asistent, který získal kvalifikaci na SZŠ rozhodne studovat obor všeobecná sestra na VOŠZ nebo VŠ, je to jeho volba - jedno kvalifikační studium již získal.

Pokud není zpochybňováno vysokoškolské vzdělávání např. učitelů 1. stupně ZŠ, které nahradilo tradiční učitelské ústavy, učitelek MŠ, které se také dříve vzdělávaly na středních školách, neměli bychom zpochybňovat ani vysokoškolské vzdělávání sester. To nezmiňuji ostatní zdravotnické profese. Proč není centrem pozornosti např. vysokoškolské vzdělávání fyzioterapeutů, porodních asistentek, zdravotnických záchranářů, laborantů aj.? Jsme v 21. století a požadavky na vzdělávání stoupají ruku v ruce s rozvojem vědy, medicíny a se stoupajícími kompetencemi nelékařských zdravotnických pracovníků. Sestrám bude stačit jen střední škola a roční nástavba? Tomu budou jistě odpovídat i platy.

Troufám si říct, že největší problém vidím v tom, že zdravotnický asistent ve zaměňován za sestru, a to bohužel i odbornou veřejností. Jedná se o dvě profese! Potřebu vidím v jasném nastavení a následném dodržování kompetencí jednotlivých profesí.

Vnímám velký nedostatek sester, ale položme si otázku, je to opravdu tím, že se připravují ke své profesi na VŠ a VOŠZ nebo je to o podmínkách a ohodnocení jejich práce?

Závěrem chci požádat Vás všechny, kterým záleží na profesi sestry, nezůstávejte k této situaci chladní. Hlasitě se ozvěte. Jde o budoucnost povolání. Sestra vždy měla a bude mít v českém

zdravotnictví nezaměnitelnou roli. Nedovolme, aby se rozhodovalo bez nás. Můžeme se inspirovat ošetřovatelskou historií... .

Vážené sestry, ještě něco mě tíží, a to je vystoupení ČAS koncem roku 2015 z Mezinárodní rady sester (ICN). Je pravda, že tento krok odsouhlasilo Fórum delegátů 7. 3. 2015, ale nevěřila jsem, že k tomu dojde. Je to opravdu dobře, ubíráme se správným směrem?

Ve Zlíně dne 30.1.2016

Anna Krátká